אחרי ה"ה ורהפטיג ובורג - מועצת יש"ע ואנשי־רוח

בסוד שיח
מאת שאול שיף

מאת שאול שיף

זימונם של ה"ה ד"ר זרח ורהפטיג וד"ר יוסף בורג מאבות המפד"ל, להביע את עמדתם בנושאים המדיניים העומדים על הפרק, היה הקרמה לקראת שורת פגישות, שיזמו ר"ח הסיעה ח"כ יגאל ביבי עם גורמים בעלי השפעה בציונות הדתית. ח"כ יגאל ביבי מתכוון לזמן לאחת הישיבות הקרובות את מועצת יש"ע, כדי לדון בתוכנית האלטרנטיבית שעיבדה בנושאי האוטונומיה, ולאחריה יזמנו אנשי־רוח ואקדמיה לשמוע את חוות דעתם על ההסכם עם אש"ף ומרכיבי השונים. ח"כ ביבי בתיאום עם ראש המפד"ל, זבולון המר ועם המזכיר המדיני של הקיבוץ הדתי, אברהם שטרן, מעוניין שסיעת המפד"ל תתרשם ממגוון הדעות הרווחות היום בציבור הדתי־לאומי בסוגיית השלום. ח"כ ביבי לא הוריד מסך של סודיות על הדברים שהשמיעו ה"ה ורהפטיג ובורג, והתקשורת הדרוסה בשקיקה את תוכנית השלום של הממשלה, שמחה לפרסם את "הנזיפה" של השניים במפד"ל על אשמצה קו ימני מדי לטעמם.

כמה הערות שהשמיע ד"ר ורהפטיג (שעליו אמר עזר ויצמן בהיותו שר בממשלת הליכוד הלאומי: "אם היינו שומעים לדבריו של ורהפטיג לא היינו מסתבכים עם הטילים..". אחרי הסכם ההפרדה הראשון, קירבו המצרים טילים לגזרות התעלה בהסתמכם על פירוש ההסכם, שעליה התרעיע מראש ד"ר ורהפטיג בישיבת הממשלה).

במהלך הדיון בישיבת הסיעה נחשפה את "הבטן הרכה" של כל אחת ממסיעות האופוזיציה המתנגדת להסכם עם אש"ף. אמר ד"ר ורהפטיג: "אתם רוצים להיות עקביים, אז תשארו ימניים, אבל תעשו גם משהו מעשי. אינני אומר שצריך להצטרף לממשלה, אך מחובתה של המפד"ל להיות מעורבת בנושאים שיש לה בהם עניין מובהק". ד"ר ורהפטיג הציע להקים מספר ועדות שיעסקו א) בהגדרת שטחי האוטונומיה; ב) עתיד הישובים; ג) בטחון הישובים ד"ר) כל הנושא של זכות השיבה. משיגוגש נייר העמדה בנושאים הנ"ל, יש להיוועד עם ראש הממשלה ולעשות מאמצים לשכנעו בצדקת תביעותיה של המפד"ל.

ראש הממשלה, יצחק רבין ממשיך לשמור על ערוץ הידברות עם המפד"ל. אך בחוגו הפנימי הוא ממשיך להעלות ספקות אם ניתן להגיע להבנה עם המפד"ל על כל מרכיביה. במפד"ל רווחת הדעה, כי מר רבין עצמו נתון בקשיים בביתו וכי למעשה ציר פרס־שריד־ביילין מנווט אותו בסופו של דבר כרצונו. מסיבה זו רוחה ראש המפד"ל, ח"כ זבולון המר כל הצעה לבחון אפשרות של גישוש אצל יצחק רבין, במטרה להשפיע על המהלכים המדיניים משום שהוא משכנע, כי יצחק רבין אינו מסוגל היום לגבור על השמאל במפלגתו מחד ועל "חזית הסירוב" של ש"ס־מר"ץ מאידך. ש"ס מדברת אמנם על המשך ישיבתה באופוזיציה, אלא שבמפלגת העבודה מסבירים, כי צד זה נועד להקל על ש"ס אחת־מעמדה בהחירות לרשויות המקומיות. בלא מעט ישובים קיים כעס על עמדותיה המדיניות של ש"ס, והצהרותיה בעת בזכות המשך הישיבה באופוזיציה מסייעת לעסקניה להדגיע את הרוחות בסניפי ש"ס.

בירושלים אווירה של מהפך

אם מטה הבחירות של סדי קולק לא יוציא איזה שפן מכובעו בימים המעטים שנותרו עד הבחירות לרשויות המקומיות, הרי שסובים מאד סיכוייו של ח"כ, אהוד אולמרט לחולל מהפך בבירה. הציבור הדתי ברובו המכריע משדר תמיכה באהוד אולמרט, כדי להסיר כל ספק לגבי שלימותה של ירושלים. ראשי הציבור הדתי אומרים בפורומים הפנימיים, כי אם היו יודעים בוודאות שעמוס מרחיים יהיה יורשו של מר קולק היו מנסים לשנות את האווירה בקרב נאמניהם. אלא, שמקנן בלבם החשד, כי סידנו בנבגשיהו הוא האיש שיביא במקום סדי קולק ומכנו הם יראים כמפני אש. לדבריהם, גם אם יבטיחו את בחירת מרחיים ביורש, אין זה ברור כי העבודה תוכל לממש הבטחה זו בעידן שאחרי קולק.

ובינתיים עושה מטהו של מר קולק מאמצים עליונים כדי להבטיח השתתפות מירבית של מצביעים ערבים בבחירות, במסגרת מלחמת המנע מגבירים יריביו של מר קולק את המעקב אחרי ראובן מרחב (לשעבר איש המוסד) וזאת בטענה, כי השב"כ התגייס בגלוי לעזרתו של סדי קולק - דבר הטעון עדיין הוכחה.

לשבחה של המפד"ל יאמר, כי ראש רשימתה, שמואל מאיר הצליח ללכד את יריביו וחבריו ל"מחנה עבודה" אחד והאווירה בששה טובה מאד. ההתגדות של מוסדות, ארגונים ואנשים פרטיים

אריה דרעי: תקדים עמנואל

זבולון המר: רבין שבוי בידי השמאל

יגאל ביבי - מיגון דעות

היא חסרת תקדים. חוג־בית בהם מופיע שמואל מאיר "מפוצצים" וכתבי "קול העיר" שליחו את מאיר לכמה חוגי בית סיפרו, כי לא ראו גודש כזה של אנשים בחוג־בית של המפלגות הגדולות

וכמו בכל מפלגה, גם בימים כאלה ישנם "השועלים הקטנים" החושבים שהצלחה של מאיר תסייע לו בבחירות הפנימיות במפד"ל, והם מבקשים להרחיקו ככל הניתן מחשיפת־יתר וממפגשים רבים מדי עם הציבור הדתי לאומי בירושלים במטגרת חוגי הבית. אלא שהחשש לעתידה של ירושלים שוטף גם את צרי העין האלה המבטלים את טובת הכלל מפני טובתם האישית.

נחמה לדרעי?

הישוב החרדי שבשומרון עמנואל העסיק את כותרות העתונים לא אחת בגין חשדות שהועלו כלפי בוני העיר ומקימיה. אחת הדמויות הדומיננטיות בהקמת הישוב, פ.א. עמד בחקירות ממושכות, גם מצד המשטרה וגם לבקשת כונס הנכסים, וניתן היה להתרשם, כי הפרשה הזאת תמצא את סיומה בבית המשפט. ערב ראש השנה התשנ"ד קיבל פ.א. מכתב מפרקליטות המדינה, בו נאמר, כי אין נגדו כל אישום או חשד. "הסיפור" של פ.א. אדך למעלה מ־(!!) שנים. אם הקטע הזה ייכלל בספר, שייכתב בבוא העת על "עמנואל", ילמד הציבור, החרדי בעיקר, על כמה תופעות מכישות, פרי באושים של כוח הכסף. ובמקרה זה אין הכוונה למשטרה, אלא לגורמים אחרים, שהיו משולבים בחקירה סביב "פרשת עמנואל". התופעות מתועדות בהקלטות, שנעשו בגלוי והן מחכות ליומן.

עו"ד פילוסוף אכן לא היה מעורב במינוי

נהרות דיו נשפכו סביב מינויו של השופט מיכאל ("מיקי") בן יקיר לכהונת היועץ המשפטי למשלה במטרה לחסום אותו. רבים מהכותבים מצאו פסול במינוי, משום שהוא, כך טענו, בא לעזלם בהמלצת חתנו של ראש הממשלה, יצחק רבין, עו"ד אבי פילוסוף. השבוע נתברר, כי ההמלצה באה מיו"ר העמותה "אזרחים למען רבין", עו"ד יגאל ארנון, שמידי פעם ראש הממשלה מתייעץ עמו בנושאים שלהם השלכות משפטיות, מעבר לידיעות הטובה ביניהם.

ובעוד ישנם חוגים המפרשים את פרישתו של היועץ המשפטי היוצא, מר יוסף חריש כסימן הרחה, עתה מתברר, כי בחודשים האחרונים הביע מר חריש את רצונו לפרוש מסיבות אישיות, שעניינן מצבה הבריאותי של רעייתו.

200 מיליון ש"ח בעד הימנעות

אישים בכירים ב"אגודת־ישראל" ספרו השבוע, כי מפלגת העבודה היתה מוכנה להקציב סך של 200 מיליון ש"ח למוסדות "אגודת ישראל", אם חברי הכנסת שלה יימנעו בעת ההצבעה על הסכם ישראל - אש"ף. ב"אגודה" היו חברי כנסת, ובמיוחד אחד מהם, שהאמינו, כי ניתן יהיה להשיג את ההמנעות אצל ראשי "מועצת גדולי התורה", והחלו אפילו בהכנת רשימות של מוסדות שיזכו מהקצבה הנדיבה. אלא שהנתונים של האדמו"ר מגור שליט"א ושל הגרא"מ שך שליט"א הכשילה גם את הצעת ההימנעות.

יצוין, כי במפלגת העבודה טרם נואשו מהרעיון שאגודת־ישראל תצטרף לקואליציה ובאחרונה שוב התקיימה שיחה בחדר סיעת "אגודת־ישראל" בין יו"ר הסיעה, ח"כ הרב אברהם שפירא לבין יו"ר סיעת "העבודה", ח"כ אלי דיין. קשה להאמין, כי ניתן יהיה לשנות את עמדתה של מועצת גדולי התורה בעניין ההסכם עם אש"ף, מה גם שהמשלה מקשה עליה אפילו להרהר בעניין זה. ההחלטה על הפעלת הטלוויזיה בלוח שידורים מלא בשבת, בצד מודעות הסכרה של מר"ץ לבוחרים בבחירות לרשויות המקומיות, מעוררות זעם רב בקרב היהדות התורנית.

בני משפחתו של הגרא"מ שך סיפרו בפורומים שונים, כי הוא החל להתבטא בסקפטיות רבה בכל הקשור לעתידה של מדינת־ישראל, ולדעתו הממשלה הנוכחית מדרדרת את המדינה לנקודת פירוק ממש. כידוע, הגרא"מ שך אינו שולל ייתור על שטחים תמורת שלום, אלא שהוא מציב סימן שאלה גדול על אמיתות ויושרם של האישים המנהלים כיום את מדינת ישראל.

ישיבת המרכז אימתה את מצבו העגום של נתניהו

ישיבת מרכז הליכוד מעוטת המשתתפים, שהתכנסה ביום ג' השבוע רק אימתה שוב את הערכת הפרשנים לעניני משלנות, כי מעמדו של ח"כ בנימין נתניהו כראש הליכוד אינו מבוסס וכי יקשה עליו להיות אלטרנטיבה ליצחק רבין, אם יוקרטו הבחירות לכנסת. קשה לקבל את הטיעון כי רבים מחברי המרכז נעדרו מהישיבה משום שהיו עסוקים בבחירות לרשויות המקומיות. שכן, מרכז הליכוד רן בנושא גורלי למדינה וללידה, והעימות הצפוי בהנהגת הליכוד על הדרך שיש לאמץ מול תוכנית השלום של הממשלה, חייב היה לעורר במשהו את סקרנותם ומעורבותם של חברי המרכז.

במטהו המצומצם של ח"כ נתניהו גובר החשש, כי הקשיים שהוא נתקל בהם מבית, גם בהנהגה וגם ברמת מרכז המפלגה - עלולים לעורר עוד יותר את ראש "צומת", ח"כ רפאל איתן להתמרד מולו על הנהגת מחנה הימין. מבחנו המיידי של ח"כ נתניהו הוא ביכולתו להתפייס עם הנהגת המפלגה ולערער בקרב ציבור בוחרי הליכוד את האימון בתוכנית השלום של הממשלה. מצביעי ליכוד מובהקים, בירושה למשל, סירבו להצעה לנסוע חינם לירנשלים להפגנת בסענה שהם אינם מבינים מה רע בהסכם.

סקר־דעת־קהל המונחים על שולחנו של ראש הממשלה, יצחק רבין מצביעים על כך שלמעלה מ־70 אחוז תומכים בהסכם. חלק גדול מהתומכים - תומכים בו אמנם מתוך הסתייגות, אך אינם סבורים, כי יש לסגת מן ההסכם.

איש אינו יכול להיבנא עתה כיצד יתפתח המו"מ עם אש"ף ובאיזו מידה ארגוני הסירוב עשויים לחבל בהסכם השלום. אולם בנסיבות מסויימות, עשוי ראש הממשלה להתפתות להקדים את הבחירות לכנסת. ואת, לאחר שיגיע להבנה עם אש"ף על סדרי הבטחון ביש"ע, והפיגועים בשטחים יצטמצמו באופן ממשי למשך תקופה סבירה. ראש הממשלה אינו רוצה להיות תלוי במצב רוחו של הגר"ע יוסף והוא מבקש להרחיב את בסיס הקואליציה, ובהיעדר אופוזיציה רצינית, בחירות מוקדמות, מבחינתו בהחלט יכולות לבוא בחשבון. מה גם שבבחירות כלליות עשויה מר"ץ לאבד מספר לא מבוטל של מנדטים שיעברו ממנה למפלגת העבודה.

"קול השלום" נדם "ערוץ 7" על הכוונת

כל עוד "קול השלום" של "אייבי" נתן שידור, גילו במר"צ, באין ברירה, סובלנות מסוימת כלפי "ערוץ 7" ולא העזימו בפניו קשיים מיוחדים. (אגב, אותו "אייבי" נתן הסובלן הגרול ואיש השלום, רחב הלב כלפי כל עשוק עד מעבר לסמבטיון - גילה עיקשות הראויה לציון בכל הקשור ל"ערוץ 7". מדבריו ניתן היה להבין, כי הוא מוכן ש"קול השלום" ייסגר אם זהו המחיר לסגירת "ערוץ 7" והוא סירב בתוקף לכל הצעה לשיתוף פעולה, גם בימיו הטובים של "קול השלום", באמתחתו "טוב־ערך" במשרד התקשורת החלו לבדוק האם "ערוץ 7" אמנם שומר על המרחק הדרוש מהשוף, ואין הוא "קרוב מידי למים הטריטוריאליים של ישראל. הבדיקות הללו מעולם לא נעשו בעבר, ועתה לקראת הדיוק המתקרב, אבידי חופש הדיבור מעניינים להקשות ככל הניתן על בעלי האניה ולהעלות את הצאות החזקה. גם בוועדות המשנה של הכנסת, הרחק מעיני הציבור "מבשלים" חקיקה כדי לפגוע ב"ערוץ 7". לשבחה של "העבודה" יאמר, כי שריה וחברי הכנסת שלה לא נתנו יד לפגוע ב"ערוץ 7", שהפופולריות שלו נמצאת בעלייה מתמדת.